

УДК 621.798:663.93:366

ОГЛЯД ТЕНДЕНЦІЙ ПАКОВАНЬ ДЛЯ КАВИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОВЕДІНКУ СПОЖИВАЧІВ

Р. С. Зацерковна¹, Р. Г. Зацерковний², В. О. Степанець¹

¹ Національний університет «Львівська політехніка»,
вул. Під Голоском, 19, Львів, 79020, Україна

² Львівський торговельно-економічний університет,
вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна

Розглянуто сучасні типи пакування, що використовуються для фасування кавової продукції. Проаналізовано їхні конструктивні особливості, матеріали виготовлення, а також функціональне та естетичне значення в контексті маркетингових стратегій. Висвітлено вплив дизайну пакування на споживчу поведінку та формування брендової впізнаваності. Окрему увагу приділено сталим та інноваційним рішенням, що відповідають запитам сучасного ринку.

Ключові слова: пакування, дизайн, маркетинг, пакети, кави.

Постановка проблеми. В останні роки ринок кавової продукції зазнає суттєвих трансформацій під впливом змін у споживчих вподобаннях, технологіях виготовлення пакування та глобальних трендах розвитку. У зв'язку з високою конкуренцією виробники дедалі більше уваги приділяють не лише якості продукту, а також його візуальному оформленню, яке безпосередньо впливає на рішення покупця.

У цьому контексті дизайн і тип пакування стають важливими елементами в маркетинговій стратегії компаній. Пакування несе не тільки захисну функцію, а й виконує інформативну, естетичну та емоційну роль. Саме через пакування бренд взаємодіє зі споживачем ще до першого ковтка напою.

Використання інноваційних матеріалів, екологічно чистих рішень, нестандартних форм і технологій друку дозволяє створювати унікальні пакування, які виділяють продукт серед конкурентів. Крім того, сучасні типи пакування враховують зручність використання, можливість повторного закриття пакування, захист оригінального аромату та інші аспекти, важливі для кавових гурманів.

Водночас виникає потреба у систематизації знань про типи пакування, їх функціональні властивості та вплив на споживчий вибір. Актуальним є також вивчення тенденцій, що формують майбутнє пакувальної індустрії — зокрема, найкращих практик, мінімалізму в дизайні, персоналізації та застосування інтерактивних елементів.

Саме тому дослідження типів та особливостей пакування кави є важливим кроком до розуміння сучасних вимог до пакування як складової брендової комунікації.

Мета досліджень – огляд та аналіз сучасних типів пакувань для кавової продукції, а також визначення їх впливу на споживчу поведінку та ефективність комунікації бренду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Пакування відіграє ключову роль у формуванні першого враження про товар та може значною мірою впливати на рішення споживача щодо купівлі. У випадку кавової продукції, яка часто асоціюється зі стилем життя, візуальне та функціональне оформлення пакування набуває особливого значення. Саме тому виробники змагаються не лише за смак, але й за зовнішній вигляд товару.

Ринок кави росте і динамічно розвивається. За даними звіту North America Specialty Coffee Retail Packaged Goods Market [1], у 2023 році загальна вартість ринку спеціалізованої пакованої кави в Північній Америці становила 25 042 млн доларів. До 2032 року очікується зростання до 48 012 доларів, що відповідає середньорічному темпу зростання (CAGR) 7,5 % в період 2024–2032 рр.

Окрім маркетингових функцій, пакування повинне забезпечити збереження смакових і ароматичних властивостей кави, захистити її від вологи, кисню та ультрафіолету. Баланс між привабливим дизайном, екологічністю, ергономікою та технологічною доцільністю стає визначальним фактором у створенні сучасних пакувальних рішень для кави.

Рис. 1. Приклади пакувань кави [2]

На сьогодні у кавовій індустрії використовуються різноманітні типи пакувань, серед яких найпоширенішими є:

- Пакети зі зіп-застібкою (stand-up pouch) — гнучке пакування, яке легко зберігати та повторно закривати. Часто виготовляється з багат шарових бар'єрних матеріалів, має клапан для виходу вуглекислого газу.
- Вакуумні пакети (brick packs) — забезпечують щільне пакування меленого продукту без повітря, що дозволяє довше зберігати аромат. Часто використовуються для промислового фасування.

- Банки та жерстяні контейнери — переважно для преміального сегменту. Мають високу міцність, добре захищають продукт, мають багаторазове використання.
- Картонні коробки з внутрішніми пакетами — екологічний варіант, що поєднує жорстку форму з внутрішньою герметичністю.
- Капсули для кавомашин — окремий тип пакування, що одночасно є і контейнером, і дозатором. Їх екологічність стає предметом обговорень, і сучасні виробники шукають способи переробки та повторного використання.

Кожен з типів має свої переваги й недоліки залежно від формату споживання, ціни, логістичних умов та маркетингового позиціювання бренду. З огляду на це, важливо розглянути сучасні тенденції, які визначають розвиток пакувальної індустрії у кавовому сегменті.

За даними МТРАК [3], ключові сучасні тренди у пакуванні кави включають:

- перехід від традиційного пластику до більш екологічних варіантів, таких як біорозкладні полімери та папір з ламінуванням;
- застосування багатошарових бар'єрних матеріалів, що поєднують захист аромату та практичність (наприклад, комбіновані пакети з клапаном);
- популяризацію мінімалістичного дизайну — чисті лінії, обмежена кольорова палітра та акцент на натуральності;
- збільшення використання багаторазових пакувань — зіп-пакети, банки, кавові банки з ущільнювальними кришками, що сприяють збереженню свіжості та зменшенню відходів.

Ці тенденції відображають глобальний запит споживачів на відповідальне споживання, бажання зберегти аромат кави на тривалий час, а також прагнення брендів до естетичної чистоти і екологічної відповідальності.

У контексті розвитку кавової індустрії та зростаючих вимог до якості продукції, все більше уваги приділяється науковим та практичним дослідженням у сфері пакування. Експериментальні підходи дозволяють об'єктивно оцінити ефективність різних типів пакувань за такими критеріями, як збереження аромату, міцність, екологічність, зручність використання та вплив на споживче сприйняття. Вивчення цих аспектів є особливо актуальним у період трансформації пакування з суто захисної оболонки на важливий маркетинговий та функціональний інструмент.

У дослідженні [4] розглянуто функціональність перероблюваного пакування з поліетилентерефталату (ПЕТ) для оптових поставок кави та проведено серію тестів:

- випробування на міцність при транспортуванні (тест падіння з висоти 1 м);
- оцінка герметичності при температурних коливаннях;
- порівняння втрати аромату впродовж 30 днів зберігання (сенсорна панель і газоаналіз).

За результатами дослідження, пакування з ПЕТ показало подібні захисні властивості до ламінованих матеріалів, а також виявилось більш придатним для переробки у міських системах утилізації.

Автори статті [5] використовують напівекспериментальний підхід — опитування та візуальні тести серед 100 споживачів. Методологія включала в себе тестування

реакції на 5 типів дизайну пакування (мінімалістичний, яскравий, еко-стиль, вінтажний, преміальний); оцінювання іміджу бренду, готовності до покупки, емоційної реакції; а також аналіз впливу кольору, шрифту, текстури на поведінку споживачів. За результатом дослідження, мінімалістичні та еко-дизайни викликали найвищий рівень довіри до бренду. Візуальні елементи, особливо натуральні кольори та матове покриття, асоціювалися зі “здоровим” і “якісним” продуктом.

У статті [6] автори проводять матеріалознавче дослідження, спрямоване на покращення перероблюваності кавових капсул. Було створено експериментальні зразки з алюмінію, тонколистової сталі та біорозкладного PLA (полімолочної кислоти), які піддали серії лабораторних випробувань. Дослідження охоплювало аналіз механічної стабільності капсул, ступінь залишкової вологи та кавової маси після заварювання, а також можливості повторної переробки згідно з методикою оцінки життєвого циклу (LCA) за стандартом ISO 14040. У результаті встановлено, що саме тонка сталь забезпечує оптимальний баланс між бар’єрними властивостями, міцністю та придатністю до повторного використання. Хоча PLA-капсули є біорозкладними, вони демонструють нижчу стабільність і менш ефективний захист вмісту.

У дослідженні [7] вивчено вплив типу пакування на збереження летких ароматичних сполук меленого кавового зерна під час зберігання. Автори використали експериментальну модель, у межах якої каву фасували в чотири різні типи пакувань: алюмінієве ламіноване, паперове, PLA-матеріал та скляну тару. Зберігання здійснювалося впродовж 60 днів при контрольованій температурі 25°C. Для аналізу хімічного складу застосовували метод газової хроматографії з мас-спектрометрією (GC-MS). Результати показали, що найбільше ароматичних сполук збереглося в каві, упакованій в алюмінієве багат шарове пакування, тоді як найбільші втрати були зафіксовані у зразках, збережених у PLA і паперових матеріалах. Автори наголошують на важливості вибору пакування не лише за естетичними чи екологічними міркуваннями, а й з урахуванням збереження органолептичних властивостей продукту.

Експериментальні дослідження в галузі пакування кави показують, що:

- матеріал пакування безпосередньо впливає на якість і довговічність продукту;
- візуальні та тактильні характеристики формують емоційне ставлення до бренду;
- екологічність пакування часто вимагає компромісу з бар’єрними властивостями;
- сталеві та алюмінієві рішення поки що зберігають найкращий баланс між функціональністю і стійкістю до зовнішніх факторів.

Висновок. Пакування кавової продукції є не лише засобом збереження якості та свіжості напою, а й потужним інструментом комунікації бренду зі споживачем.

Аналіз типів пакувань, а також сучасних тенденцій у цій сфері засвідчив, що на перший план виходять екологічність, функціональність, естетична виразність та здатність пакування впливати на поведінку споживача.

Огляд літературних джерел і практичних кейсів показав, що виробники дедалі частіше впроваджують біорозкладні матеріали, мінімалістичний дизайн і повторно закриваємі формати. При цьому, вибір пакування значною мірою визначає сприйняття товару як преміального чи масового, екологічного чи традиційного. Дослідження також засвідчили, що матеріал пакування суттєво впливає на збереження ароматичних сполук кави під час зберігання, а візуальні елементи здатні формувати довіру до бренду ще до першої дегустації продукту.

Особливо цінними є експериментальні дослідження, які доводять практичну ефективність різних видів пакувань. Зокрема, алюмінієві багатошарові матеріали демонструють найкращі бар'єрні властивості, тоді як інноваційні сталеві капсули поєднують перероблюваність і надійність. У свою чергу, екологічно чисті матеріали типу PLA потребують додаткових удосконалень для забезпечення аналогічного рівня захисту.

Таким чином, ефективне пакування кави має враховувати як технічні й екологічні характеристики, так і маркетингові вимоги. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на створення комбінованих рішень, що одночасно відповідають вимогам сталого розвитку, функціональності та емоційної привабливості для кінцевого споживача.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Credence Research. Coffee Packaging Market Size Forecast 2032. URL: <https://www.credenceresearch.com/report/coffee-packaging-market>.
2. Упаковка кави: конструкція та дизайн. URL: <https://creative.univest.ua/uk/2022/08/23/upakovka-kavi-konstruktsiya-ta-dizajn/>.
3. MTPak. (2024). Coffee packaging trends to note in 2024. URL: <https://mtpak.coffee/2024/01/coffee-packaging-trends-to-consider-in-2024/>.
4. ISAR Publisher. (2025). Sustainable Innovation in Coffee Packaging. URL: <https://isarpublisher.com/backend/public/assets/articles/1750224824-ISARJEBM-2852025--Gallery-Script.pdf>.
5. ResearchGate. (2023). The Analysis of Visual Appearance of Coffee Product Packaging on Purchase Decisions and Brand Image. URL: https://www.researchgate.net/publication/379032713_The_Analysis_of_Visual_Appearance_of_Coffee_Product_Packaging_on_the_Purchase_Decisions_and_Brand_Image_Competition.
6. ScienceDirect. (2024). Improving coffee capsules recyclability – A combined assessment. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S235255092>.
7. JMBFS. Exploring the impact of different packaging types on coffee aroma compounds during storage. URL: <https://office2.jmbfs.org/index.php/JMBFS/article/view/11022>.

REFERENCES

1. Credence Research. Coffee Packaging Market Size Forecast 2032. URL: <https://www.credenceresearch.com/report/coffee-packaging-market>.
2. Coffee packaging: construction and design. URL: <https://creative.univest.ua/uk/2022/08/23/upakovka-kavi-konstruktsiya-ta-dizajn/>.

3. MTPak. (2024). Coffee packaging trends to note in 2024. URL: <https://mtpak.coffee/2024/01/coffee-packaging-trends-to-consider-in-2024/>.
4. ISAR Publisher. (2025). Sustainable Innovation in Coffee Packaging. URL: <https://isarpublisher.com/backend/public/assets/articles/1750224824-ISARJEBM-2852025--Gallery-Script.pdf>.
5. ResearchGate. (2023). The Analysis of Visual Appearance of Coffee Product Packaging on Purchase Decisions and Brand Image. URL: https://www.researchgate.net/publication/379032713_The_Analysis_of_Visual_Appearance_of_Coffee_Product_Packaging_on_the_Purchase_Decisions_and_Brand_Image_Competition.
6. ScienceDirect. (2024). Improving coffee capsules recyclability – A combined assessment. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S235255092>.
7. JMBFS. Exploring the impact of different packaging types on coffee aroma compounds during storage. URL: <https://office2.jmbfs.org/index.php/JMBFS/article/view/1102>.

doi: 10.32403/2411-3611-2025-1-47-89-95

OVERVIEW OF COFFEE PACKAGING TENDENCIES AND THEIR IMPACT ON CONSUMER BEHAVIOR

R. S. Zatserkovna¹, R. H. Zatserkovnyi², V. O. Stepanets¹

¹*Lviv Polytechnic National University,
19, Pid Holoskom St., Lviv, 79020, Ukraine*

²*Lviv University of Trade and Economics,
10, Tuhan-Baranovskyi St., Lviv, 79008, Ukraine*

In recent years, the coffee market has undergone significant transformations, driven by changes in consumer preferences, packaging technologies, and global development trends. Due to high competition, manufacturers are increasingly paying attention not only to the quality of the product but also to its visual design, which directly influences the buyer's decision.

In this context, the design and type of packaging are becoming important elements of companies' marketing strategy. Packaging has not only a protective function, but also an informative, aesthetic, and emotional role. It is through packaging that the brand interacts with the consumer before the first sip of the drink.

The use of innovative materials, environmentally friendly solutions, non-standard shapes and printing technologies allows us to create unique packaging that makes the product stand out from the competition. In addition, modern types of packaging take into account ease of use, the ability to re-open the package, protection of the original aroma and other aspects important to coffee gourmets.

At the same time, there is a need to systematize knowledge about the types of packaging, their functional properties, and their impact on consumer choice. It is also

important to study the trends shaping the future of the packaging industry, including best practices, minimalism in design, personalization, and the use of interactive elements.

That is why the study of types and features of coffee packaging is an important step towards understanding modern requirements for packaging as a component of brand communication.

The article reviews modern types of packaging used for packaging coffee products. Their design features, materials of manufacture, as well as functional and aesthetic value in the context of marketing strategies are analyzed. The influence of packaging design on consumer behavior and brand awareness is highlighted. Special attention is paid to sustainable and innovative solutions that meet the needs of the modern market.

Keywords: *packaging, design, marketing, coffee, package.*

Стаття надійшла до редакції 28.05.2025.

Received 28.05.2025.